GAZETA KRAKOWSKA

Nro 55.

z KRAKOWA dnia 9 LIPCA 1828 ROKU we SRODE.

Wiadomości o działaniach Woysk Rossyyskich w Turcyi.

Z Obozu pod Karasą dnia 17/18 Czerwca.

Oboz N. Pana tego poranku, z korpusem Jenerała Rudzewicza praeniesiony iest do Karasy, gdzie Cesarz Jegomość pozostanie do chwili w którey ukończy się skoncentrowanie o którem mówiliśmy w ostatnim buletynie. Zajeliśmy fortefikacyie Braiłowa. W skutek kapitulacyi woysko nieprzyiacielskie zostawiło nam całą artylleryią, iako też wszelkie przedmioty woienne należące do rządzu Tureckiego. Osada ma bydź odprowadzona do Sylistryi. 1200 ludzi z garnizonu nieprzyiacielskiego, iuż wyszło ku Sylistryi, eskortuie ich pułk Permski. Jeszcze z pewnością niewiemy ile zdobyliśmy armat, chorągwi i zapasów żywności zostawionych w Braiłowie. Kuryier z doniesieniem o tey zdobyczy ieszczę nie przybył do główney Kwatery N. Pana.— W Matczynie znaleźliśmy 87 armat będących na wałach tey twierdzy, iako też znaczną ilość prochu, kul, różney broni i ogromne zapasy zboża, także 4 chorągwie a wszystkie statki flotylli Tureckiey które uszły w bitwie dnia 28go, teraz wpadły w moc naszą. Dowiedzieliśmy się przy tem zdarzeniu, że Achmet Bey dowódca tey flotylli poległ w owey bitwie, w chwili gdy na lekkiey barce usiłował schronić się do Braiłowa. Tegoż poranku Jenerał Bidger przesłał N. Panu klucze Kustendzi, do tey twierdzy mocno strzelano z armat przez cały dzień 8go (20 Czerwca), pułk noszący imie Xcia Welingtona, wszedł pierwszy do tey warowni o godzinie 2giey po południu. Garnizon poddał się pod warunkiem aby został odprowadzony ku Prawodi. Znaleźliśmy w Kustendzi 56 armat, i ułatwiliśmy przybycie 26 statków kupieckich, które zawinęły z Odessy będąc napełnione żywnością. Posiadanie tego portu iest nader ważne dla następnego uprowidowania armii. — Seraskier Husseyn Basza znayduiący się w Szumli na czele armii złożoney (iak mówią) z 30,000 ludzi, wysłał rozkaz do woysk składaiących garnizon Kustendzi, których część została rozproszona podczas przeyścia Dunaiu, aby całą mocą bronili twierdzy. Dzięki czuyności oddziałów naszych Kozackich, Kuryer wiozący ten rozkaz wpadł w ręce nasze. We 2 godzin po odebraniu wiadomości o kapitulacyi Kustendzi, N. Pan został uwiadomiony o poddaniu się Hirsowy; poddała się Jenerałowi Xciu Madatow. Znaydowało się w tey warowni 1200 ludzi z woyska Tureckiego regularnego; lecz mieszkańcy którzy mieli pomagać swemu woysku, niechcieli bronić twierdzy, i oświadczyli kapi-

tułuiąc, że nie wniydą do Sylistryi gdzie miano ich przenieść zresztą załogi, ponieważ dalszą walkę uważaią za rzecz bezużyteczną. — W Hirsowie zdobyliśmy 14 chorągwi, 92 armat, 6 moździerzy, 50,000 kul, 3500 pudów prochu, i znaczną ilość rozmaitey żywności.

Z Warszawy d. 2 Lipca.

Nayiaśnieyszy Cesarz i Król Jmość raczył nayłaskawiey mianować JP. Ludwika Tęgoborskiego, Referendarza Stanu Nadzwyczaynego, Swoiem Konsulem Jeneralnym w Gdańsku.

Kurs Listów Zastawnych Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.

Za Sto złotych w Listach Zastawnych

Żądano	zł. 82	gr. 25
Płacono	— 82	— 15

W Warszawie dnia 27 Czerwca 1828 roku.

Schaber S. G.

Petersburga d. 3 Czerwca D. K.

(Dziennika Petersburgskiego.)

Dzisiay rano, z powodu przeyścia Dunaiu, dokonanego przez woyska nasze w dniu 27 Maia, i zwycięztwa w dniu tym nad nieprzyiacielem odniesionego, na podziękowanie Panu BOGU, śpiewane było uroczyste *Te Deum* w Kaplicy pałacu Taurydzkiego, w obecności N. Cesarzowey Matki, II. CC. MM. Wielkiego Xiążęcia Następcy Tronu, W. Xżny Dziedziczney Sasko-Weymarskiey, i N. Jey Małżonka J. K. Mci Wielkiego Xięcia Dziedzicznego i J. K. Mci Xiężniczki Augusty, Ich córki, Członkowie Rady Państwa, Ministrowie, Jenerałowie, Dwór, Ciało dyplomatyczne, znaydowali się na tych uroczystych modłach.

Naywyższy Reskrypt do Dowódcy woysk odwodowych, Jenerała Porucznika Hrabiego Witta.

Hrabio Janie Osipowiczu! W czasie przeiazdu Mego do armii, dostrzegłem z zadowoleniem odznaczaiący się porządek i urządzenie ruchomego magazynu, przeznaczonego dla dostawienia żywności do woysk działaiących za granicą. Poruczywszy pieczy waszey, tak urządzenie tego magazynu, iako i zbieranie z Guberniy zapasu żywności, przyiemno Mi iest zagorliwość i czynność, przez WPana w tey ważney rzeczy okazaną, oświadczyć mu rzetelne Moie przyznanie. Również oświadczam WPanu zupełne Moie zadowolenie za odznaczaiący się stan we wszystkich względach woysk WPanu powierzonych 3go Korpusu odwodowego iazdy, Bużskiey ułańskiey dywizyi i w ogólności całego woyskowego osiedlenia Chersońskiego, z czego podczas przeglądu Mego dostatecznie zostałem zadowolony.

Zostaię ku WPanu zawsze przychylnym.

MIKOŁAY.

We wsi Kazasi pod Braiłowem d. 13 Maia 1828 r.

Pszczoła Północna z Petersburga pod dniem 23 Maia zawiera: — „Przy ostatnim Nrze Gazety Senackiey, wyszły na świat dwa ważne postanowienia: *Ustawa o Cenzurze* i *Postanowienie o Prawach Autorów*, Nayważey potwierdzone przez N. Cesarza Jegomości w dniu 22 Kwietnia r. b. W pierwszey z tych Ustaw zawarte są prawidła Cenzury xiąg, tak drukuiących się w Rossyi, iak i cudzoziemskich. Przez drugą zabezpieczone są prawa autorów i tłumaczów do dzieł swoich, przez cały ciąg ich życia i przez 25 lat po śmierci, na rzecz prawnych następców. Oba te postanowienia, ułatwiaiąc uczonym

literatom prace nad naukami i literaturą, zabezpieczaiąc ich umysłową i materyalną własność, kładąc koniec trudnościom, połączonym z wydawaniem xiąg (przez postanowienie mocnych, mądrych, a razem łagodnych prawideł, i przez zniesienie form uciążliwych) stanowić będą epokę w historyi oświecenia Rossyi. Teraz Rossyyskim Pisarzom zostaie usprawiedliwiać Naymiłościwszą dla nich łaskę Monarchy.,,

(Z Gazety Senackiey.)

Przez Naywyższe Ukazy J. C. Mości do Rządzącego Senatu wydane:

Dnia 16 Maia. Na zaświadczenie J. C. Mości Cesarzewicza, o służbie gorliwością odznaczaiącey się, zostaiący przy J. C. M. Urzędnik rangi 7mey klassy Fowicki, nayłaskawiey podniesiony do rangi 6tey klassy.

Dnia 17 Maia. Podskarbi Senatu, Radca Stanu Jaszczenko, nayłaskawiey przeznaczony na członka Departamentu udziałów.

Audytor korpusu dróg kommunikacyy, rangi 6stey klassy Bohomołow, nayłaskawiey podniesiony do rangi 5tey klassy.

Przez Naywyższy Ukaz J. C. Mości do Kollegium Państwa, dnia 21 Kwietnia, Posłem Nadzwyczaynym i Ministrem Pełnomocnym prey Dworze N. Króla Jmci Wirtembergskiego, mianowany Rzeczywisty Radca Stanu Obriezkow, a przez Ukaz do tegoż Kollegium pod dniem 25 Kwietnia, Radca Stanu Baron Szilling - von - Kansztat, podniesiony na Rzeczywistego Radcę Stanu.

Nayłaskawiey mianowani Kawalerami orderów: Urzędnicy Pocztamtu Petersburgskiego: Cenzor, Radca Stanu Cirlein, Sgo Włodzimierza 3ciey klassy; Radcy honorowi: Mikołay Trefurt, Piotr Szter, S. Anny 3ciey klassy; a Radcy Stanu: Cenzor Jan Bielaiew i Krystyan Szlegel, udarowani brylantowanemi znakami orderu S. Anny drugiey klassy.

Statek parowy Angielski, Jerzy IV, popłynął z Kronsztadu do Lubeki dnia 30 Maia, z wielu podróżnemi. Zamierza powrócić dnia 13go Czerwca, i wypłynąć znowu do Lubeki dnia 20go tego miesiąca.

Po dzień 31 Maia weszło do portu Kronsztadzkiego 371 okrętów, a wyszło 95.

Donoszą z Archangiela pod dniem 17 Maia: — " Od nieiakiego czasu panuie tu silny wiatr północny, który przeszkadza wyyściu na morze Białe, napędzaiąc lody ze Szpicberga; dla tego żaden dotąd statek tu nie zawinął.,,

Z Odessy 2 Czerwca K. D.

(Z Dziennika Odeskiego.)

W ostatnią Środę, z powodu wiadomości odebraney o przeyściu woysk naszych przez Dunay, odśpiewano *Te Deum* w Kościele Katedralnym, na podziękowanie BOGU za to szczęśliwe zdarzenie, w obecności N. Cesarzowey Jeymości i Wielkiey Xiężny Maryi. O godzinie 11stey rano, Jenerał Gubernator, otoczony Gubernatorem miasta, Konsulami zagranicznemi, kupcami i wielką liczbą innych osób, udał się do Kościoła. Za przybyciem swoiem Jenerał-Gubernator odczytał głośno doniesienie Szefa Sztabu Jeneralnego, Hr. Dybicza, który zdaie sprawę z tey świetney czynności. Poczem Arcykapłan JX. Kunicki zaintonował *Te Deum* i odprawił modły za N. Cesarza Jmci, Jego dostoyną Rodzinę, iako też nasze waleczne woysko; odgłos dzwonów i liczne salwy artylleryi okrętów stoiących w zatoce naszey, przyczyniły się do wspaniałości tego obrzędu.

)*(

Takiego samego obrzędu dopełniono z powodu odebraney wiadomości o poddaniu się twierdzy Isakszy i zniszczeniu wielkiey części flotylli Tureckiey na Dunaiu.

Z Paryża d. 23 Czerwca.

Onegday w wieczór Prezes Izby Deputowanych złożył J. K. M. dniem pierwey przyiętą przez tęż Izbę ustawę względem pism peryodycznych.

Rozporządzeniem z dnia 8 b. m. Deputowany Alex: Labord mianowany iest na mieysce weszłego do Ministeryum P. Martignac, członkiem kommissyi morskich inwalidów. Kommissyia ta istnieiąca od Października 1825 składa się z 5ciu członków i sekretarza.

Lord Granville, Poseł Angielski przy Dworze naszym, złożył tę dostoyność i nastąpi po nim Lord Stuart.

Gazeta Francyi twierdzi, iż odpowiedź, którą Król dał Arcybiskupowi Paryzkiemu w St. Cloud, gdy mu podał przełożenie od Biskupów, iest zmyśloną; gdyż niepodobna, aby tak pobożny, dobry i łagodny Monarcha iakim iest Karol X. tak przykro mógł odpowiedzieć Prałatowi, który przybył mówić z nim w imieniu Kościoła i Religii.

Miało tu iuż nadeyść doniesienie o wyieździe Don Miguela z Lizbony do Elvas.

Minister morski odebrał z Tulonu telegraficzne doniesienia o przybyciu tam z Bony (w Afryce) bryga Nisus z dwiema zabranemi tamże Algierskiemi okrętami.

Z Rio-Janeiro przybył tu w 66 dniach goniec, który przywieść miał ważne pisma od Cesarza Don Pedro.

W zakładzie w Nowym-Tivoli Andaluzyyczyk, nazwiskiem Martinez, okazał onegday w wieczór próbę niespalenności. Cylindrowo postawiony piec mocno był napalony; o 10 minutach po godzinie 8mey widziano Hiszpana w czerwonych sukiennych spodniach, i płaszczu, wielkim słomianym kapeluszu na głowie, włażącego do pieca, w którym 14 minut w gorącu od 40 do 50 stopni na ławeczce siedział. Podczas gdy obok niego piekło się kurczę, śpiewał piosnkę Hiszpańską. Gdy wylazł z pieca, puls iego wybiia 134 razy na minutę, to iest o 62 razy więcey, iak kiedy do pieca wchodził. Piec został na nowo napalony, i o 3ch kwadransach na 9tą wlazł niespaleniec powtórnie do pieca, ziadł kurczę i wypił butelkę wina za zdrowie widzów. W wyższey części pieca, w którym tą razą 7 minut siedział, było ciepła podług Reaumura 11 stopni. Puls iego wybiiał 176 na minutę. Wkrótce potem zrobił trzecią próbę; wsunięto go do pieca na desce, na które leżały świece i piec zatkano. Po 5ciu minutach został wyciągnięty. Świece stopniały, a puls iego wybiiał 200 razy na minutę, poczem wszedł zaraz do zimney kąpieli. Po 3ch minutach okazał się zupełnie zdrowym i żwawym. Kilkunastu lekarzów, którzy obecnemi byli, chcą wydać swoie uwagi o tem doświadczeniu.

Sławny lekarz Chervin otrzymał od Akademii w nagrodzie za pismo o wszczęciu gatunku żółtey gorączki 10,000 Fr.

Dnia 18 b. m. człowiek dobrze ubrany, maiący około lat 30 przybył do zamku St. Cloud i żądał bydź do Króla wpuszczonym, czego mu odmówiono mimo kilkokrotnego nalegania. Udał się potem do gospody i tam głośno szkalował Króla i iego rodzinę. Został więc pochwycony, i znaleziono przy nim dwa pistolety dwiema kulami nabite, w kieszeni zaś proch i kule. Przy badaniu wskazał swoie nazwisko i mieszkanie. Nazywa się Pernet. Mieszkanie iego przetrząśniono i znaleziono wiele prochu i kul. Człowiek ten, iek się teraz okazuie, cierpi pomieszanie zmysłów.

Z Włoch d. 18 Czerwca.

Gazeta Luki zawiera doniesienie z Tunis pod dniem 17 Maia, że tam od dni 3ch panuie rokosz, który Lewantscy Turcy z politycznych względów przeciw Europeyczykom podnieśli. Przeciw żydom nay większą złość wywierali. Jeden z młodych Anglików został ciężko raniony.

Dnia 9 Czerwca Xiążę Fryderyk Saski przyiechał z Rzymu na powrót do Florencyi.

W środku Wezuwiusza otworzyły się dwa otwory, z których iedeu wyrzuca kamienie, drugi ławę, a wyrzutom tem towarzyszy huk podziemny.

Przez wstrząśnienie ziemi dnia 18 Maja w Marsala (przy Trapanii w Sycylii) obaliły się trzy mieszkania, z których iedno przywaliło 5ciu ludzi, i z tych iednego tylko żywego wydobyto.

Z Madrytu d. 12 Czerwca.

(Z prywatnego doniesienia.)

Spokoyność w części miasta (placa de la Cebala) gdzie odbywaią się tracenia i od nieiakiego czasu stoi szubienica, zmieszaną została przez pokazywanie się ducha. Mnóstwo zbiegało się tam ciekawych, ale każdy z daleka tylko patrzał. Policyia dowiedziała się o tem, posłała na to mieysce Alguazilów, którzy zebrawszy całą odwagę postąpili razem ku podnóżkowi szubienicy; ale zaledwo tam przybyli, gdy duch się podniósł i Alguazilowie uciekli. W kilka godzin przybył tam oddział żołnierzy i okazało się, iż straszydłem był żebrak, który niemaiąc stałego mieszkania, nocowywał pod szubienicą.

Zawsze ieszsze zwrócona iest uwaga iak się rzeczy w Portugalii ukończą. Woyska nasze odpłynęły do Hawanny i rząd zdaie się iedynie polegać na ochotnikach.

Dnia 13 w wieczór. W tey chwili nadeszła tu wiedomość, że Infant Don Miguel, w towarzystwie swey matki, dnia 10 b. m. opuścił lizbonę i poiechał do Badajoz, dla udania się zapewne ztamtąd do Madrytu.

Zapewniaią, iż żołnierze należący do wyszłey niedawno z Kadyxu wyprawy do Hawanny zbuntowali się na otwartem morzu, officerów pozabiiali i niewiedzieć dokąd udali się z okrętami. Oba te doniesienia zrobiły tu wielkie wrażenie.

— Dnia 13. —

Przybycie gońca z Lizbony zrządziło nadzwyczayne zwołanie Rady stanu, w obecności Ministrów i obu Infantów. Miała bydź rzecz o losie konstytucyynych Hiszpanów, którzy schronili się do Portugali, a teraz maią bydź do iednego z portów Hiszpańskich odwięzionemi. Infant Don Carlos i kilku radców byli zdania, aby im dozwolić odpłynąć do Anglii; inni przeciwnie mniemali, do których przyłączył się Infant Don Francesco, aby pozostali w Hiszpanii. Zdanie Biskupa Leony, który był za łagodnemi środkami, przeważyło, i postanowiono: ażeby zbiegli, pomiędzy któremi znayduią się deputowani, woyskowi i innego stanu ludzie na śmierć skazani, pozostali pod dozorem w Hiszpanii. Dnia 7 b. m. nadeszły pisma z Lizbony, w których Don Miguel żąda prędkiey pomocy; ale Rada uchwaliła, iż niemoże mieszać się do tey sprawy, poki nie zasiągnie zdania innych Europeyskich Dworów. Gubernator Badaiozki odebrał rozkaz, aby wychodniom Portugalskim nie wzbraniał powrotu do oyczyzny. Poseł Angielski miał atoli zanieść protestacyią przeciw temu postanowieniu.

Król żądał od miasta Madrytu $3\frac{1}{2}$ mill. realów; lecz Minister skarbowy odpisał, iż niemożna było więcey zebrać iak 1 mill. 800,000 realów.

Z Porto d. 3 Czerwca.

Tymczasowa rządowa Junta wydała dnia 28. Maia obszerny manifest do narodu, wyłuszczaiąc cel swoiego kroku, który nie iest innny, iak utrzymanie prawey władzy Króla Don Pedro IV. i nadaney przez niego prawnie konstytucyi narodowi Portugalskiemu. Onegday zaś wydała następuiącą odezwę:

Portugalczykowie! Naypierwszym obowiązkiem każdego rzetelnego obywatela kraiu i każdego dobrego Portugalczyka iest, pozostać swoiemu Królowi wiernym i nawet z narażeniem własnego życia dotrzymać przysięgi. Upoważniona do utrzymania prawney powagi Króla Don Pedro IV. tymczasowa Junta, wierzyć tylko może, iż chwilowe obłąkanie odwieść mogło niektórych obywateli od wypełniania obowiązku, który ten rzetelny i przywiązany do swych Władców naród sumiennie zawsze zachowywał. Junta pochlebia sobie, iż to chwilowe obłąkanie przeminie; spodziewa się, że ci, którzy w swoim zaślepieniu podnieśli oręż przeciw swoiemu Królowi i Panu, Don Pedro IV. złożą go i pośpieszą na łono swych braci. Ich błędy zostaną na zawsze zapomniane, i na owczas pokóy i spokoyność oznaczą kroki łagodnego i sprawiedliwego rządu, który iednak bacznie i dzielnie działać będzie, skoro kto nieszczęściem zostanie głuchem na głos prawdy i obstawać będzie przy swoim błędzie. Portugalczykowie! Rzućcie okiem na postępowanie waszych przodków! Droga honoru zostaie wam otwartą! udaycie się nią. Wasz Pan Don Pedro IV. wzywa was na nią. Gdy zwyciężyliście uzurpatora, dla utrzymania korony na głowie Don Juana VI. zechcecież bydź narzędziami nowey uzurpacyi. Portugalczykowie! przybywaycie! imie waszego Pana Don Pedro IV. iest znakiem połączenia się. Niech żyie nasz Król Don Pedro IV! Niech żyie Donna Marya II, Niech żyie Święta Religiia! Niech żyie Karta konstytucyyna! — W Porto dnia 1 Czerwca 1828 (podpisy członków Junty).

W rozkazie dziennym z dnia 31 Maia wyrażone iest ukontentowanie Junty z gorliwości i poświęcenia się woyska dla przytłumienia niesłychaney uzurpacyi. Jako pochwalone i Juncie przychylne pułki wymienione są następuiące: Jazdy 6, 9, 10, 11, 12; Piechoty: 3, 6, 9, 10, 18, 21, 23; bataliony strzelców: 2, 3, 6, 7, 9, 10, 11, 12; artyllery Nr. 4. Na końcu wyrażono nadzieię, że i reszta woyska, która zostaie ieszcze w przymusie, poydzie za bohaterskim przykładem swych braci oręża, i że chociażby nawet niektórzy officerowie poważyli się sprzeciwiać temu pochwały godnemu postanowieniu, Junta spodziewa się po odwadze woyska, iż mimo tego wspaniałomyślne przedsięwzięcie dopnie celu swoiego.

Kommissyia skarbowa rzeczoney Junty oznaymiła, iż zakupywać będzie za gotowe pieniądze wino i żywność dla woyska.

Okręty Angielskie Britomarte i Cordelia stały na rzecze Douro; pierwszy wysłany został do Lizbony z przeznaczoną do Anglii pocztą, ponieważ lądem przecięty iest związek. Korweta Portugalska Sibilla ogłosiła Porto w zamknięciu. Szalupa Angielska udała się zaraz do niey z oświadczeniem Portugalskiemu dowodcy, iż żaden Angielski kupiecki okręt pod pozorem rzekomego zamknięcia nie może bydź napastowany. Po naradzeniu się kapitanów obu narodów dozwolonem zostało przybywanie i odpływanie okrętom pod banderą Angielską.

Liczba konstytucyionistów zwiększa się codziennie. Zaszły niektóre utarczki, ale nic stanowczego. Migueliści, którzy w Vi-

anna usiłowali zrządzić przeciwną rewolucyią, uciekli za zbliżeniem się garstki konstytucyionistów.

Z Lizbony d. 7 Czerwca.

Przednia straż wielkiego woyska Don Miguela pod rozkazami Jenerałów Teixera i Mesquitella została pod Amarante pobitą i zmuszoną do cofnienia się do Cartaxo. Jak się zdaie chciała ona przednią straż Jenerała Saraybia oderznąć, ale iey się nie udało. Dziś rozchodzi się pogłoska, że Don Miguel wyruszy ztąd na czele 4go pułku jazdy i 15 piechoty dnia 10 b. m. Sądzą iednak powszechnie, że on nie póydzię przeciw konstytucyionistom, ale uda się do Elvas, gdzie osada ma bydź mu przychylną. Officerowie dawnego woyska, których Minister woienny przy tuteyszey osadzie zostawił, podziękowali wszyscy za służbę. Sądzą, iż Królowa matka poiedzie potaiemnie za synem swoim. Wczoray nie przyszła tu poczta z Algarbii, z czego wnoszą, iż nastąpić musiało w tey prowincyi poruszenie za Don Pedro.

Flotylla w Faro (składaiąca się z iedney korwety i dwóch brygów) zabrała wszystkich przychylnych konstytucyi mieszkańców z tego mieysca i odpłynęła z niemi do Porto.

W osadzonych przez woyska Junty prowincyiach zabroniono zakonnikom wychodzić z swych klasztorów.

(*Tegoż dnia z prywatnego doniesienia.*)

Mimo zapowiedzenia swego, znaydował się iednak Don Miguel na processyi Bożego Ciała dnia 5 b. m. Części tylko osady nakazane wystąpić, ale za to znaydowali się na niey wszyscy płatni krzykałewie i rzetelnie swoią zapłatę odebrali. Z resztą ta processyia nie zdawała się mieć celu religiynego, w którym się odbywała, ale raczey wychwalenie Don Miguela. Z stanu mieyskiego mało się na niey znaydowało ludzi, ale za to więcey wyższey i niższey szlachty i duchowieństwa.

Poseł Rossyyski, lubo razem z innemi Posłami zaprzestał swoiego urzędowania, zostawił iednak ieszcze na swoim mieszkaniu herb rządu swoiego; ale wczoray rozkazał go zdiąć, i za iego przykładem poszedł Poseł Hiszpański.

Zgromadzenie 3ch Stanów Królestwa zdaie się bydź odłożonem. Mimo nalegania dworaków odwleka Don Miguel przybranie tytułu Króla. Konsul Angielski uczynił zapewne w porozumieniu z Posłem Angielskim krok, który okazuie niezawisłości od tuteyszego rządu. Ogłoszono publicznie, iż wszelkie związki przerwane są z Porto i poczta odebrała rozkaz nie przyymowania żadnych tam listów, co z wielką nieprzyiemnością dla publiczności, osobliwie dla kupców trwało dni 20, aż niespodziewanie Konsul Angielski dnia 4 położył temu koniec; rozkazał bowiem przybić na giełdzie oznaymienie, iż kto chce udać się do Porto lub listy przesłać, porozumieć się ma z Kapitanem brygu Angielskiego Britomarte, który teraz znayduie się w porcie Lizbońskim i dnia 6 do Porto odpłynie. Jakoż odpłynął wczoray ten okręt z wielu podróżnemi i mnóstwem listów do Porto. Przybył on niedawno ztamtąd i przywiózł listy i Gazety, i ma odtąd regularnie między obiema miastami odbywać podróż. Podług nadeszłych przez powyższą sposobność listów panuie w Porto nayzupełnieyszy porządek: urządzona w imieniu Don Pedro rządowa Junta nabiera codziennie więcey stałości i przedsiębierze nayrozsądnieysze środki do przywrócenia wszy-

skiego do karbów konstytucyynych. Prowincyie Minho i Tras-os-Montes są zupełnie spokoyne. Liczbę zostaiącego do rozrządzenia Junty woyska podaią do 15,000 ludzi, i ieżeli tu ieszcze nie weszły, dzieie się to, dla tego, aby przedsięwziętey sprawie nadać większą pewność. — Rozpisano tu dostawę koni i wołów dla służby woyskowey. W Kassach niema wcale pieniędzy i nawet robotnicy przy publicznych budowach nie są płatnemi. Przed dwiema dniami wymuszono na dwóch kapitalistach 120,000 franków. Nie wchodzi do kas nawet tyle pieniędzy, ile potrzeba na zapłacenie urzędników, i lękaią się, aby ostatnie dni panowania Don Miguela nie zamieniły się w powszechny rabunek. Dotąd oszczędzono przynaymniey cudzoziemców; ale przed 4ma dniami uwięziono iuż 4ch Włoskich kupców.

Z Londynu d. 21 Czerwca.

Xżę Wellington powrócił wczoray rano od J. K. M. z Windsoru.

Xięztwo Klarencyi dali dnia 19go b. m. w gmachu admiralicyi wielki obiad, na którym znaydowali się Xżę Sussexu, Posłowie Austryiacki i Pruski, Xięztwo Northumberlandyi, i t. d. Po obiedzie poiechali wszyscy goście do teatru Astley dla przypatrzenia się wystawieniu bitwy pod Navarino i konnym sztukom P. Ducrow.

W rocznicę bitwy pod Waterloo d. 18 b. m. był wielki obiad u Xcia Wellington, na którym znaydowali się Xżę Klarencyi i 40 officerów znayduiących się w tey bitwie. Użyte były na tym obiedzie wszystkie srebrne i porcelanowe serwisy, które ten Xżę w podarunku od Monarchów otrzymał.

Odczytanie potrzeci raz w Izbie wyższey bilu zbożowego oznaczone zostało na wniosek Xcia Wellington na 26 b. m.

Pomiędzy Lordami, którzy dnia 9go Czerwca przeciw bilowi względem Katolików głosowali, znaydowało się 11 Xiążąt (Klarencyi, Cumberland, Wellington, Northumberland, &c.) 3 Arcybiskupów i 24 Biskupów. Z mnieyszością głosowali 10 Xiążąt (Gloucestru, Sussexu, Devonshire, Buckingham, Rutland, Portland,) i dwóch Biskupów Rochestru i Norwichu.

Listy z Malty dochodzą do 25go Maia. Cena żywności spadła tam znacznie, gdyż Morea tak ściśło iest zamykana, iż mnóstwo tam przeznaczonych z żywnością okrętów do Malty udać się musiały.

Listy z Liworna pod dniem 7 b. m. donoszą o przybyciu tam w 30 dniach kupieckiego okrętu z Alexandryi. Kapitan powiada, iż Alexandryią zamyka Angielsko-Francuzka eskadra; lecz zamknięcie rozciąga się tylko do okrętów przeznaczonych z żywnością lub posiłkami do Morei.

PP. Gallatin i Preble mianowanemi są przez Kongres Ziednoczonych Stanów północney Ameryki kommissarzami do oznaczenia północno-zachodnich granic między Kanadą i Ziednoczonemi Stanami.

Z Rio-Janeiro d. 8 Kwietnia.

Poseł od Rzeczypospolitey Buenos-Ayres, nazwiskiem Guido, przybędzie tu w krótcę na Angielskim pocztowym statku z odpowiedzią na propozycyie Cesarza do pokoiu. — Tuteyszy Dom kupiecki Angielski odebrał od swoiego korrespondenta z Montevideo doniesienie, iż wkrótce nastąpi pokóy pod zaręczeniem Anglii.

DODATEK DO Nro 55. GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 9 LIPCA 1828 ROKU we SRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień godzina		Barometr zreduk: na O° R.	Therm: czyli stop: zimna	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Lipca godz:		cal: lin:	stopnie	stop:			
	7	27 5, 89[illegible]	+16. 5	85	Połud. Ws. słaby	Pogoda	
	12	„ 5, 768	+22. 0	71	Wschodni średni	Pogoda z chmur:	
5.	3	„ 5, 482	+23. 6	68	„ słaby	„ „	o g. 4 Ter: † 25. ° 4
	9	„ 5, [illegible]95	+19. 5	82	żaden	„ „	
	7	27 [illegible] 107	+17. 5	85	Wschodni słaby	Pogoda	
6.	12	„ 4, 850	+23. 0	69	Połud: Ws. słaby	Pogoda z chmur:	
	3	„ 4, 388	+42. 9	62	Północny słaby	„ „	o g. 4 Ter: † 27. ° 2
	9	„ 4, [illegible]05	+20. 6	82	Połud: Za. średni	„ „	Błyskawice.
	7	27 4, 305	+20. 3	79	Połud: Za. słaby	Pogoda z chmur:	
7.	12	„ 3, 892	+24. 4	63	„ „	„ „	
	3	„ 4 075	+18. 8	75	Północny wicher	Pochmurno	Grzmot i deszcz.
	9	„ 4, 586	+16. 4	90	„ słaby	„ „	Deszcz.

J. *Steczkowski*, Z. A. O.

— Z *Krakowa.* —

SENAT RZĄDZĄCY &c.

Zawiadomiony odezwą Kommissyi Hypoteczney Nro 8342, iż rzeczona Kommissyia czynność swą co do regulacyi Hypoteki Dòbr i Realności w Gminach Okręgowych: Kościelniki, Mogiła, Modlnica, Balice, tudzież w Gminie Ilgiey Miasta Krakowa położonych ukończyła, wzywa ninieyszym wszystkich Właścicieli Dòbr, posiadłości, praw rzeczowych, ktòrzy do Hypoteki Gminy właściwey prawa swe wnieśli, ażeby dla odebrania oryginalnych Dokumentòw, do Biòra Kommissyi Hypoteczney pod L. 169 przy Ulicy Kanonney będącego, przynoszac z sobą Summaryusz od Kommissyi podpisany, zawsze w godzinach od trzeciey z południa aż do szóstey, przez siebie lub Plenipotentòw do tego Aktu już poprzedniczo [illegible] wanych, lub szczególną plenipotencyą do Aktu tego opatrzonych, w przeciągu dni (30) Trzydziestu zgłosić się nie zaniedbali.

W Krakowie dnia 3 Lipca 1828 roku.

Za Prezesa Senatu [illegible]

Mieroszewski, Sekretarz Senatu.

Z Gdańska d. 19 Czerwca.

Odbyt zboża iest mały, ale to na cenę nie ma żadnego wpływu. Właściciele piękney świeżey pszenicy nie spieszą się z iey pozbyciem, z przyczyny, że coraz mnieysze są dowozy; cena zboża w Warszawie znacznie się podniosła, a nadto obawiaią się, aby nie zabroniono wywozu zboża z Rossyi. Zdaie się, że Polska musi bydź bardzo ogołocona ze zboża, mamy bowiem wiadomość, iż ze zboża do Gdańska przeznaczonego, przedano blisko 5000 łasztów w Warszawie, co dawniey nigdy się nie wydarzyło. Tuteysze spichrze wyprożniaią się coraz bardziey. Z żytem znacznie mniey iest do czynienia. Polacy chętnie chcą się go pozbywać, i zdaie się, że w pięknem ziarnie dostaćby go można po 160 fl.

Od dnia 13 do 19 t. b. sprzedano zboża Polskiego: Pszenicy 120 do 135 funtów, 271½ łasztów po 270 do 330 fl., iak do gatunku, Żyta 123 funtów, 30 łasztów po 155 fl.

Z Piławy d. 20 Czerwca.

W zeszłym miesiącu zawinęło do portu tuteyszego 85 okrętów kupieckich, a wypłynęło ich 24. Do Memla zawinęło 137 tążkichże okrętów, a wypłynęło 213. Z Rossyi przybyło do Królewca rzeką 81 statków, po większey części ze zbożem.

Z Szwaycaryi d. 18 Czerwca.

Nowy Niderlandski Poseł przy Lidze Szwaycarskiey, P. Reinhold, ziedzie wkrótce do Genewy, a potem uda się do Berna i Zurich.

Xżę Stourdza, były Hospodar Multański, który podczas powstania Ipsylantego uiechał z Multan z swoiemi synami, przybył do Genewy, dla ich edukowania. Przybył tam także w tymże celu syn byłego Prezesa rządu Greckiego Konduriotis.

Baron Zach, sławny Astronom, przybył z Marsylii, gdzie znacznie polepszyło się iego zdrowie, do wieyskiego mieszkania Wielkiey Xżny Anny w Elfenau przy Bernie, gdzie przepędzi lato.

Kanonicy bisbupstwa Bazyleyskiego obranemi iuż bydź maią z zadowoleniem kantonowych rządów Szwaycaryi. Skoro tylko kapituła zaprowadzoną zostanie, przyymie Oyciec S. zrzeczenie się Biskupa Bazyleyskiego i nakaże kapitule obrać nowego Biskupa.

Od brzegów niższey Elby d. 27 Czerwca.

J. K. Wysokość Xżę Kambridgi poiechał dnia 23 Czerwca przez Dusseldorf i Bruxellę do Kale, dla udania się do Londynu. Jedzie pod imieniem Hr. Diepholtz. Dnia 22 b. m. nastąpiło w Hanowerze uroczyste poświęcenienie nowo zbudowanego kościoła S. Egidy. Z przepysznych w Rzymie przez braci Riepenhausem zrobionych obrazów umieszczony iest oleyny w wielkim Ołtarzu, wyobrażaiący Zbawiciela błogosławiącego dzieci.

N. Król Jmość Duński dnia 12 b. m. obeyrzał w Aarchuus wszystkie osobliwości i publiczne zakłady. Dnia 14go odbyły się główne obroty, poczem woyska udały się na swoie leże. Dnia 15go opuścił Monarcha Aarchuus i przybył tego samego ieszcze dnia do Wiborga.

Od brzegów Menu d. 28 Czerwca.

Dnia 24 Czerwca zgromadzone w Dusseldorfie Nadreńskie Stany dały świetny obiad, J. K. Wys: Xżę Pruski Fryderyk na zaproszenie przez deputacyią od rzeczonych Stanów znaydował się na nim, przez co dał tey prowincyi nowy dowód swey przychylności. Oprócz tego znaydowali się na tym obiedzie

Kommissarz Seymowy, Minister stanu Baron Ingersleben, Marszałek Seymowy Xżę Wied, cywilne i woyskowe władze.

Na kąpiele do Baden przybyło do 23 Czerwca 1909 osób.

Kr. Pruski rząd w Nadreńskich prowincyiach poczynił urządzenia do rozbicia łańcucha skał nad Binder Loch;— tak niebezpieczne te dla żeglugi skały zostaną uprzątnione.

Rządowa Bawarska Gazeta zawiera uwiadomienie, iż zawarty między Bawaryią i Wirtembergiem celny układ weźmie moc od 1go Lipca r. b.

Z Bogoty dnia 30 Marca.

W obszernem poselstwie, które Boliwar do Ziazdu narodowego posłał, między innemi zasługuie na uwagę co następuie: „ Dla odkrycia przyczyn naszego upadku, należy rzucić okiem na dzieie nasze. Kolumbiia, która była w stanie wyniesienia się do istnienia, iest teraz słabą i zbliżaiącą się do upadku. Dawniey poświęcaiąc się dobru publicznemu, nie zna teraz obowiązków, od których istotne bezpieczeństwo zawisło. Ci sami mężowie, którzy podczas boiu przestawali na swoim ubóstwie i zagranicy nie byli ani 3 mill. dolarów winni, teraz dla utrzymania pokoiu musieli się długami obładować, co smutne za sobą pociąga skutki. Kolumbiia, która w oczach nieprzyiacielskich swoich uciemięzców oddychała tylko czystym honorem i cnotą, znosi teraz z pozorną nieczułością wstyd narodowy. Kolumbiia, która baczną tylko była na bolesne ofiary i wielkie czyny, trudni się teraz iedynie własnemi prawami, zaniedbuiąc zupełnie swoie obowiązki. Naród iużby był upadł, gdyby szczątki publicznego ducha nie były go natchnęły do szukania pomocy do wyratowania się z nad brzegu przepaści. Straszne tylko niebezpieczeństwo podać nam mogło myśl do zmiany zasadniczych praw naszych; to iedyne niebezpieczeństwo było w stanie wzbudzić w nas uszanowanie dla prawnych instytucyy własnego tworu, których zasady miały nam zrządzić pożądany wypadek. Nieprzydałbym nic do tego nieszczęsnego obrazu, gdyby urząd, który piastuię, nie zmuszał mnie do odkrycia narodowi praktycznie wad iego prawodawstwa. Wiem, że tego uczynić nie mogę bez wystawienia się na przykre zarzuty, i że moie wyrazy poczytane będą za interessowne; lecz ia, który nie wahałem się poświęcić Kolumbii moiego życia i sławy, czuię się bydź obowiązanym przynieść iey tę ostatnią ofiarę. Wyznać muszę, iż rząd nasz iest istotnie błędny. Bez zastanowienia się, iż dopiero istnieć poczenamy, daliśmy się uwieść przez przesadne teorye, które nawet przechodzą uznane przez dzieie wieków za niezgodne z naturą ludzką, do wielu błędów. W innym czasie pomyliliśmy się w środkach i przypisaliśmy to nieszczęsnym okolicznościom, daiąc się uwieść obłudnym przewodnikom, którzy nas z drogi zwrocili, i niesłuchaiąc tych, którzy idąc za naturalnym porządkiem rzeczy, pragnęli różne części naszey konstytucyi i rządu zastósować do naszey edukacyi, zwyczaiów i niedoświadczenia, ażebyśmy nie wpadli w rozhukany Ocean. Różne nasze władze nie se tak podzielone, iakby towarzyski porządek i dobro obywateli wymagały, Zrobiliśmy prawodawcze zgromadzenie iedynym samowładcą, gdy tymczasem iednym tylko iego członkiem, bydź powinno. Na daliśmy mu władzę wykonawczą i większy wpływ do powszechney administracyi, niżeli własny nasz interes dozwalał. Na przepełnienie błędu cała siła w woli, a wszelka słabość w poruszeniach i czynach towarzyskiego ciała położona została.„

Dnia 7 i 8 Lipca 1828 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł.	gr.	2. Zł.	gr.	3. Zł.	gr.	4. Zł.	gr.
— Pszenicy	21	—	81	—	17	—	16	—
— Żyta	18	—	17	—	16	—	15	—
— Jęczmienia	16	13	15	13	—	—	—	—
— Grochu	20	—	19	—	18	—	17	—
— Owsa	8	—	7	24	7	15	—	—
— Jagieł	27	—	26	—	25	—	24	—
— Rzepaku	—	—	—	—	—	—	—	—

LOTERYIA KRAIOWA.

W 302 Ciągnieniu dnia 9go Lipca 1828 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

56. 27. 65. 40. 52.

Przyszłe 303 Ciągnienie dnia 16go Lipca 1828 r. przypada.

Sprzedaż Owiec.

Przez kończenie się jeneralney Dzierżawy iest uzupełnione stado Owiec do sprzedania, które składa się z:

673 Macior iedno do cztero-rocznich.
346 Skopów iedno do cztero-rocznich.
Całe stado iest zupełnie zdrowe, a wełna przez 15toletnie ulepszenie znacznie poprawiona.

Gdy dla utrzymuiącego Owce przyiemnem bydź może zakupienie całego stada, przeto pragnący kupna, raczy się w iak naykrótszym czasie i to w 14 dniach do podpisanego zgłosić.

W Leubus przy Parchwitz w Szląsku dnia 30 Czerwca 1828.

Mentzel,
Kr. Pruski Dzierżawca Jeneralny.

Schaf Vieh verkauf.

Durch das Ausscheiden Einer General Pachtung ist eine complette Schaf Heerde zu verkaufen, welches aus

673 Stück Mutter Vieh ein bis vier Jahre alt und
346 Schöpfen ein bis 4 alt.
besteht; die sämmtliche Heerde ist vollkommen gesund und die Wolle durch eine Reihe von 15 Jahren noch veredelt worden.

Da es für einem Schaf-Zuchtner angenehm sein wird, eine ganze Heerde kaufen zu können, so belieben darauf reflecterenden Käufer sich in möglich kurzer zeit und zwar binnen 14 Tagen bey Unterzeichneten zu melden.

Leubus bey Parchwitz in Schlesien den 30 Juny 1828.

Mentzel,
König: Preu: Amts Rath.

DONIESIENIA.

W dniu 11 Lipca r. b. 1828 o godzinie 10 ranney, w części wsi Brzezia Dóbr Narodowych, w Okręgu W. M. Krakowa w Gminie III. wieyskiey, w drodze exekucyi Sądowey odbędzie się publiczna Licytacyia na wydzierżawienie Młyna oraz gruntu do tegoż należącego we Wsi Brzeziu położonego, a to na lat trzy, to iest od dnia 11 Lipca 1828 r. do podobnegoż dnia i miesiąca w roku 1831. Chęć zatym licytować maiących zaopatrzonych w Vadium Złp. 30 podpisany Komornik na czas i mieysce zaprasza.

W Krakowie dnia 8 Lipca 1828 r. Teodor *Jaworski*, Kom. Sąd.

W 11 Lipca r. b. o godzinie 9tey zrana w Krakowie w gmachu Sukiennic, odbędzie się w drodze exekucyi Sądowey Licytacyia zatradowanych ruchomości, iako to: różnych mebli roboty stolarskiey, landszaftów, zegarów, kanapy z krzesełkami, porcelany, szkła, tudzież garderoby męzkiey, nakoniec o godzinie 12 na targu bydła rogatego krowy dwie sprzedanemi zostaną. Chęć licytowania maiących zaprasza się z gotowemi pieniądzmi.

W Krakowie dnia 2 Lipca 1828 r. H. *Salomoński*, Kom. Sąd.

Młody człowiek, uczący ięzyków Niemieckiego i Łacińskiego, matematyki, muzyki (na flecie i Fortepianie) i rysunków, pragnie bydź umieszczonym za Guwernera w mieście lub na wsi. Osoby życzące sobie iego usług, raczą się zgłosić do Redakcyi Gazety, na piśmie pod adressem *A. B.*